Utdanningsdirektoratet

Referanse:
LW

30.10.2026

Innspill høring: framtidas videregående opplæring

Trygg Trafikk støtter forslaget om et felles innhold for alle elever i videregående opplæring. Vi mener trafikksikkerhet og trygg mobilitet må inngå som en del av dette felles innholdet**,** uavhengig av utdanningsprogram og om eleven skal ta førerkort.

Alle unge er trafikanter. I videregående alder blir ungdom mer selvstendige i trafikken, samtidig som mange går over til nye trafikantroller som passasjer, moped- og motorsykkelfører og bilfører. Det stiller større krav til risikoforståelse, dømmekraft og ansvar. Trafikksikkerhet er derfor nært knyttet til formålet om livsmestring og aktiv deltakelse i samfunns- og arbeidsliv. Utdanningsdirektoratet framhever også at det felles innholdet skal bygge videre på elevenes kompetanse og gi tydeligere progresjon enn i dag.

Trygg Trafikk mener alle elever bør utvikle kompetanse til å:

- identifisere, vurdere og håndtere risiko i trafikken
- forstå hvordan fart, rus, trøtthet, uoppmerksomhet og sikring påvirker sikkerheten
- ta ansvar for eget og andres liv og helse
- håndtere sosial påvirkning og gruppepress
- forstå sammenhengen mellom holdninger, atferd og konsekvenser
- samhandle sikkert med ulike trafikantgrupper
- bruke teknologi på en trygg og ansvarlig måte
- planlegge og gjennomføre trygge og bærekraftige reiser

Nasjonal tiltaksplan peker på at obligatoriske fag i videregående skole ikke har egne kompetansemål som direkte omhandler trafikk. Trygg Trafikk mener derfor at trafikksikkerhetskompetansen ikke er tilstrekkelig systematisk ivaretatt i dagens videregående

opplæring. Vi er bekymret for at trafikkopplæringen blir mindre tydelig etter hvert som elevene blir eldre, mer selvstendige og mer risikoutsatte i trafikken.

Nasjonale og internasjonale forpliktelser

Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på vei 2026–2029 inneholder flere tiltak som forutsetter innsats i videregående opplæring. Blant annet skal flere videregående skoler ta i bruk trafikkopplæringsressurser i samarbeid med Utdanningsdirektoratet (tiltak 54), fylkeskommunene skal arbeide aktivt med trafikksikkerhet på alle tre trinn (tiltak 55), og det skal utvikles innhold til trafikksikkerhetsopplegg for vg1 og vg2 der Utdanningsdirektoratet skal involveres (tiltak 56).

Norge har gjennom Wienkonvensjonen om veitrafikk av 8. november 1968 forpliktet seg til å treffe nødvendige tiltak for å sikre at trafikkopplæring gis systematisk og kontinuerlig, særlig i skoler på alle nivåer, jf. artikkel 3 nr. 5 bokstav a. Forpliktelsen omfatter mer enn føreropplæring og understøtter behovet for en sammenhengende trafikk- og mobilitetsopplæring gjennom hele utdanningsløpet, også i videregående opplæring. Konvensjonen fastsetter ikke bestemte fag eller timetall, men forutsetter at nasjonale myndigheter etablerer ordninger som sikrer kontinuitet, progresjon og at opplæringen faktisk når elevene.

Trygg Trafikk mener at dagens læreplanverk ikke sikrer denne kontinuiteten tydelig nok i videregående opplæring. Det nye rammeverket gir derfor en viktig mulighet til å etablere et sammenhengende opplæringsløp fra grunnskolen og gjennom videregående skole.

Trygg Trafikks anbefaling

Trygg Trafikk mener at det nye rammeverket som et minimum må:

- sikre trafikkopplæring som felles innhold for alle elever
- sikre kontinuitet og tydelig progresjon fra grunnskolen gjennom videregående opplæring
- følge opp Norges forpliktelse etter Wienkonvensjonen
- understøtte nullvisjonen, Nasjonal transportplan og tiltakene i Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet
- tydeliggjøre hvor trafikksikkerhetskompetansen skal ivaretas og hvem som har ansvar for opplæringen.

Trygg Trafikk mener trafikksikkerhet må forankres slik at alle elever får systematisk og kontinuerlig opplæring, uavhengig av den enkelte skole, lærer eller lokale initiativer. Læringsressurser, trafikksikkerhetsdager og andre enkelttiltak er viktige virkemidler som kan støtte denne opplæringen, men ikke erstatte den.

Vennlig hilsen

Lena Westrum
Trygg Trafikk
Spesialrådgiver Opplæringsavdelingen
46297191
westrum@tryggtrafikk.no